

Textus: 1Kor 12, 1-11: „A lelki ajándékokra nézve pedig nem szeretném, testvéreim, ha tudatlanok lennétek. Tudjátok, hogy amikor pogányok voltatok, ellenállhatatlanul vonzott valami benneteket a néma bálványokhoz. Ezért tudotokra adom, hogy senki sem mondja: „Jézus átkozott”, aki Isten Lelke által szól; és senki sem mondhatja: „Jézus Úr”, csakis a Szentlélek által. A kegyelmi ajándékok között ugyan különbségek vannak, de a Lélek ugyanaz. Különbségek vannak a szolgálatokban is, de az Úr ugyanaz. És különbségek vannak az isteni erő megnyilvánulásaiban is, de Isten, aki mindezt véghezviszi mindenkiben, ugyanaz. A Lélek megnyilvánulása pedig mindenkinek azért adatik, hogy használjon vele. Mert van, aki a Lélek által a bölcsesség igéjét kapta, a másik az ismeret igéjét, ugyanazon Lélek által. Az egyik ember ugyanattól a Lélektől a hitet, a másik ugyanazon Lélek által a gyógyítások kegyelmi ajándékait. Van, aki az isteni erők munkáit vagy a próféciát kapta; van, aki lelkek megkülönböztetését, a nyelveken szólást vagy pedig a nyelveken szólás magyarázását kapta. De mindezt egy és ugyanaz a Lélek munkálja, aki úgy osztja szét kinek-kinek ajándékát, amint akarja.”

Kedves Testvérek!

Az előttünk lévő vasárnapokon egy 5 részes mini sorozatban leszünk most, aug. 16, 23, 30 és szept. 6. és 13. A tanév kezdetén a szolgálatok indulnak s ennek kapcsán fontos körüljárni ezt: kik vagyunk, miért szolgálunk, hogyan vagyunk jelen a környezetünkben, mit jelent, hogy összetartozunk, mit kezdünk a sokféleséggel, hogyan ismerhetjük fel az ajándékainkat?

Az egyes lépések ezen az úton a következők lesznek:

08. 16.: 1Kor 12, 1-11. Kik vagyunk? Isten megajándékozott népe

08. 23.: 1Kor 12, 12-27. Hogyan kapcsolódunk? Krisztus testeként élünk

08. 30.: 1Kor 13. Milyen az, amikor Isten országa közöttünk van és átfőrné Isten szeretete?

09. 06.: Róm 12, 3-21. Kapcsolódás a mindennapokban: hogyan születnek a hitből fakadó cselekedetek?

09. 13.: Mt 11, 28-30. Jézus követése: az alázatos szolgálat és növekedés útja

Járjuk végig ezt az utat! Nem biztos, hogy minden részletet meg tudunk egy alkalommal érteni, sok kérdés jöhet fel. Reméljük, az 5 vasárnap teljesebb képet ad számunkra!

I. Kik vagyunk?

Mennyi minden határozza meg azt, kik vagyunk? A származásunk, a nevünk, a kinézetünk. Átélted már, mennyire hamar alkotnak véleményt rólad az emberek? Akár a kinézet, testi adottságok alapján. Egyébként önmagunk is keressük a választ: kik is vagyunk, sőt bizonyos élethelyzetekben ma már újra kell definiálni: kik vagyunk, mivé váltunk, merre tartunk? A narratív identitás képződés korában élünk: az vagyok, amilyen történetet szövök magamról. Az Ige alapján a kik vagyunk kérdést a hitvallás dönti el! A hitvallás, ami a legmélyebb hovatartozást fedi fel. Bizony, az identitás alkotóelemei közül a legmeghatározóbb a hitvallás: ez lesz a közepe, ez lesz a mindent meghatározó gerince minden másnak. A felolvasott szakasz első három versében ezt a hitvallást találjuk: hitvallást a Szentlélekről. A kik vagyunk kérdésre a választ a Szentlélek bennünk való munkája határozza meg: ha Jézus Krisztust úrnak valljuk és megváltónak, ha elhiszük, hogy megbocsátja Isten a bűnt Krisztusért, akkor a Lélek munkálkodik bennünk és Isten gyermekei vagyunk. Az Igében a különbségtétel a „Jézus átkozott” és a „Jézus úr” kifejezések között van. Elsőre ez nagyon élesnek hangzik: nagyon kevés, magát ma nem keresztyénnek valló ember mondaná ma azt, hogy Krisztus átkozott. A Jézus átkozott kifejezést több dologra is értik a bibliakutatók: Lehetett a zsinagógában kimondott átok az eretnekségre (mármint a keresztyénségre), amit nem fogadtak el Pál kortársai. Lehet, hogy a zsinagógai közegben: Jézustól és követőitől való elhatárolódásként hangozhatott el, amit ki kellett az embereknek is mondani (tehát nem csak a tanító mondta ki, hanem meg kellett ismételni). És lehet, hogy a római üldözések során a császár vagy képviselői előtt kimondani: elhatárolódom a keresztyénektől és Krisztustól. A „Jézus Úr” kifejezés ezzel szemben a teljes önátadás kifejezése. Ez a kifejezés egyedül a római császárt illette meg. Aki ezt kimondta, az azt állította, hogy Jézus Krisztusé minden hatalom szemben a legnagyobb földi uralkodóval. Elképzelhető, hogy egyfajta „csatakiáltás” is volt ez, ami összetartotta és erősítette az összetartozó testvéreket. Ezt a hitvallást, drága Testvérek, a Lélek végzi el s a hitvalló helyzetet is a Lélek adja! S ha most ki tudod mondani, adj érte hálát. S különösen, ha ma neked ez teljesen természetes, megszólít az Ige, hogy „emlékezz, honnan indultál...” s mi mindennel ajándékozott már meg az Atya. Ne feledd, mekkora utat jártál már be s milyen volt Krisztus nélkül az életed? S ha még nem tetted, itt az alkalom, hogy kimondd! A legfontosabb mag tehát ez: Jézus úr. De van még egy vonatkozás, amiről itt röviden beszélnék. A különbség az apostoli korhoz képest, hogy ma különféle nemzet közt, különféle felekezetben él Isten népe. Amiről lehet vitatkozni, hogy jó-e, minden esetre tény és hiszem, hogy ha jól működik, szolgálhatja Isten dicsőségét. Mi magyar református keresztyének vagyunk. Mindhárom összetevőnek jelentősége van. A legutolsónak a legnagyobb: keresztyén. Ez a „Jézus úr” hitvallás, amiről eddig beszéltem. A következő is fontos számunkra: református. Azaz részei vagyunk a reformáció örökségének, a kálvini reformáció lelki útjának. A bibliai kijelentésre épülő, Isten hatalmát, szuverenitását, mindenhatóságát hangsúlyozó és az evangéliumot középpontba helyező hitvallásaink vannak. Ennek értéke független református egyházunk küzdelmeitől, aktuális állapotától. Nem azért tartjuk magunkat reformátusnak, mert éppen ez népszerű vagy sem, hanem mert itt hívott el minket Isten. És mindezt magyarként, ebben a hazában éljük meg, ezen az anyanyelven jut el hozzánk Isten életető szava, ezért a nemzetért imádkozunk és adunk hálát. Ez tehát az identitásunk, a „kik vagyunk?” kérdésre adott válaszuk.

II. Megajándékozottság

Lépjünk tovább a következő kulcsgondolatra, a megajándékozottságra. Pál azt akarja a gyülekezettel megértetni, hogy mindenki megajándékozott és ezért fog tudni szolgálni és másokat is megajándékozni. Ahogy a szakasz elején állítja Pál: Isten nem akarja, hogy ne tudjunk róla (12, 1), mármint, hogy Isten megajándékozó úr. Ez nem titok és nem titkolandó. Isten gyermekeként megismerhetjük Isten igazságát a Szentírásból és az az alap tapasztalatunk is, hogy mennyei Atyánk egy bőkezű, nagyvonalú, ajándékozó Isten! Elárasztja javaival a gyermekeit – és ez akkor is igaz, ha olykor nincs meg minden rögtön úgy, ahogy szeretnénk és ha a hiányok valóságát is el kell hordoznunk.

II.1. Fogalmak

A Biblia azt tanítja nekünk, hogy a lelki ajándékok vagy szinonimaként használva a kegyelmi ajándékok többek, mint pusztán személyiségjegyek vagy természetes tehetségek. Amikor Krisztusban bízunk, minden hívőt a Szentlélek egyedi módon felruház

azzal a képességgel, hogy Isten hatalmának és kegyelmének csatornájaként szolgálja Krisztus testét. A téma megértése alapos fogalmi tisztázást igényel: tegyünk különbséget három fogalom között:

Képesség. „Mert úgy van ez, mint amikor egy idegenbe készülő ember hívatta szolgáit, és rájuk bízta vagyonát. Az egyiknek adott őt talentumot, a másinak kettőt, a harmadiknak pedig egyet, kinek-kinek képessége szerint.” (Mt 25, 14-15)

Itt érthetjük meg, hogy a teremtő Isten első renden képességeket ad kinek-kinek. És ez ugyanannyira értékes, mint a különleges kegyelmi ajándék. A képesség szónak négy jelentésárnyalata van:

1. Képesség, azaz amire valaki ténylegesen képes
2. Erő, munkabírási: azaz amennyit ténylegesen meg tud valósítani
3. Alkalmasság, rátermettség: azaz olyan feladat, amit valaki elbír
4. Rendelkezésre álló lehetőség: azaz a rendelkezésre álló mozgástér, lehetősége is van megtenni valamit

A képességnek tehát nem pusztán „belső adottság” (tehetség) értelme van, hanem inkább realitáshoz kötött képesség/erő, amellyel az adott személy ténylegesen tud sáfárkodni.

Talentum. A köznyelvi megfogalmazással és használattal szemben a bibliai kontextusban a talentum nem a képességet jelenti. A képesség fényében kap valaki talentumot, ami konkrétan pénzt jelentett a gazdálkodásra. A talentum tehát az Istentől kapott érték, eszköz, amivel felelősen és jól kell bánni a képességek szerint. Általában konkrét, megfogható dolog.

(Példa: talentum: a templomépületünk)

Leiki ajándék/kegyelmi ajándék. Ez egy különleges ajándék Istennek, ami a képességekkel akár összhangban is lehet, de nem mindig, ahogyan erről Pál ír az Efézusi- és Római levélben is. A talentum a fenti logika szerint mindig összefüggésben van a képességgel. A lelki ajándék nem feltétlenül. A szuverén Isten annak adja, akinek akarja. A kegyelmi ajándék egy meghatározás szerint természetfeletti hatékonyság valamilyen területen. A kegyelmi ajándék tekintetében van még egy fontos dolog: a kegyelmi ajándék eredeti görög kifejezése a hadviselés világába visz minket. A katonáskodás vagy úgy történt, hogy zsoldosként ki-ki megkapta a napi zsoldját s ha a csata győzelemmel végződött, nem volt nagy jutalom a végén, csak naponta a zsold, mintegy a megígért fizetség. A másik formában a katona nem kapott zsoldot, csak harcolt s ha véget ért a háború győzelemmel, a győztes úr részt adott a hadi zsákmányból: gyakran földet, életteret, ahol a veterán katona letelepedhetett és hátralévő életében élhetett. Ezért mondja Pál: „Mert a bűn zsoldja a halál, Isten kegyelmi ajándéka pedig az örök élet Krisztus Jézusban, a mi Urunkban.” (Róm 6, 23) Miközben vannak a textusunkban is felsorolt konkrét kegyelmi ajándékok, amit Isten kinek-kinek ad, a legnagyobb kegyelmi ajándék mindenkié Krisztus győzelméért, aki benne hisz: a bűnbocsánat és az örök élet.

II.2. A kegyelmi ajándékok sokfélesége

Pál felsorolását nézve nem az az elsődleges kérdés, hogy pontosan mi mit jelent és mi van ma is, hanem hogy elhiszem-e, hogy Isten ezt szabadon döntheti el? Meggyőződése, hogy Isten adhat ma is konkrétan ilyen kegyelmi ajándékokat, amiket itt felsorol Pál, de másokat is adhat, amiket csak akar. S az is izgalmas, hogy megpróbálhatjuk megérteni, mi lehetett ott és akkor pontosan az a kegyelmi ajándék, s lesz, amiről igazából csak sejtésünk lehet. Röviden mindegyik kegyelmi ajándékról mondok valamit, amit itt felsorol Pál:

Bölcsesség. Ez az emberinek, az isteninek s a kettő összefüggésének ismerete (Alexandriai Kelemen egyházatyja szerint). Alapja az Istennel való kapcsolódás, a Vele eltöltött idő.

Hit. Ez nem általában véve egy tág értelmezésben a hit, hanem a lelki dolgok valóságát megragadó hit. Ebből fakadóan adom oda magamat és szolgálók.

Gyógyítás. A test és lélek egységében kell látnunk ezt az ajándékot, ami nagy dolog volt az első keresztyének korában is jelen lévő platonizmus és test/lélek egymással szembeállításának korában. Jelenti ez tehát: a gyógyuló kapcsolatokat, az egészséges egyéneket, a testi betegségek Isten jelenlétében való elhordozását. Egyéni és közösségi ajándék is lehet

Isteni erők munkái. Ez az ördögűzés, Isten hatalmának különleges kiábrázolása.

Prófétálás. Olyan istenközi életből fakad, ami képes Isten kijelentését emberi szavakban tovább adni. Tartalmára nézve diagnózis, tükröz, remény.

Lelkek megkülönböztetése. A valós és fiktív közötti különbségtételt jelenti. A valódi vagy hamis megkülönböztetését.

Nyelveken szólás. Ez a „vörös posztó”, egyháztörténetileg is terhelt. Adott emberi kultúrában nem érthető nyelven történő megszólalást, imádságot, éneklést jelent. Pál más leveleiben, szakaszokban azt hangsúlyozza, hogy a gyülekezetben hol van a helye, hogy az építést szolgálja, Isten adhatja épülésre. Nem megkülönböztetett ajándék, egy a többi közül, nem a Lélek munkájának mérése

III. „UGYANAZ”

Végül mit kell megértenünk látva ezt a sokféleséget és a megajándékozó Isten gazdagságát, ami közöttünk is jelen lehet? A sokféleség, a diverzitás jó, de könnyen töredezetté tehet. Ezért az apostol végül a Lélek egységet tárja elénk. Ő a forrás és Ő tartja össze a Krisztus testét (amiről majd jövő vasárnap lesz szó). Ezt mondja: „*Különbségek vannak a szolgálatokban is, de az Úr ugyanaz. És különbségek vannak az isteni erő megnyilvánulásaiban is, de Isten, aki mindezt véghezviszi mindenkiben, ugyanaz.*” (1Kor 12, 5-6) Refrénszerűen tér ez vissza: ugyanaz, ugyanaz. Azt jelenti: azonos a cselekvő. Azonos a forrás. Azonos az identitás: a feltámadott Úr, Jézus Krisztus. Krisztus él bennünk. Ez adja az egységet és az összetartozást: a Lélek egy, ugyanaz. Aki Úrnak vallja Jézust, azzal összeköti a Szentlélek. Minél közelebb vagyunk Krisztushoz, annál kisebb lesz a különbözőségek jelentősége. Drága Testvérek! Megajándékozottak vagyunk. Szolgálatra hív minket Isten az egész életünkkel, s a gyülekezeti közösségben is. Hogy éljünk az Ő dicsőségére. Fontos, hogy így szemléljük magunkat, így lássuk és szánjuk oda magunkat s kérjük a Szentlelket, hogy adjon munkásokat az aratásba, hogy árásszon el jelenlétével, ajándékaival, hogy gerjessze fel bennünk a már meglévő ajándékokat. Ő munkálja az egységet. Az egység megélése és építése a bizalmon alapul. Ez mindannyiunk közös felelőssége. Egy felnőtt embernek ez feladata: a bizalmat építeni, helyreállítani és ápolni. Ennek a forrása Krisztus kegyelme és irgalma a számunkra. Ő munkálkodik bennünk és közöttünk!

Ámen!

Thoma László